RÅDETS DIREKTIV

af 27. november 1989

om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig, samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare

(89/618/Euratom)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 31,

under henvisning til forslag fra Kommissionen, forelagt efter høring af en gruppe personer udpeget af Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabelige eksperter i henhold til samme artikel,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet (1),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (2), og

ud fra følgende betragtninger:

Efter Traktatens artikel 2, litra b), skal Fællesskabet indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed;

Rådet vedtog den 2. februar 1959 direktiver om fastsættelse af de grundlæggende normer for beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling (3), senest ændret ved direktiv 80/836/Euratom (4) og direktiv 84/467/Euratom (5);

ifølge artikel 24 i direktiv 80/836/Euratom skal medlemsstaterne påse, at stråleudsatte arbejdstagere modtager passende oplysning om strålingsbeskyttelse;

ifølge artikel 45, stk. 4, i samme direktiv skal medlemsstaterne i tilfælde af en ulykke træffe afgørelse om handlingstærskler og om de forholdsregler, der skal træffes af de kompetente myndigheder, samt om hvilke midler og hvilket personale og materiel der er nødvendigt for at sikre og bevare befolkningens helbred;

der bør på fællesskabsplan tilføjes nye elementer til oplysning af offentligheden, ud over de oplysninger, der allerede stilles til rådighed for offentligheden ifølge artikel 6, stk. 2, i Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (6), og artikel 8, stk. 1, i Rådets direktiv 82/501/EØF af 24. juni 1982 om risikoen for større uheld i forbindelse med en række industrielle aktiviteter (7), ændret ved direktiv 88/610/EØF (8);

alle medlemsstaterne har undertegnet Den Internationale Atomenergiorganisations (IAEA) konvention om hurtig anmeldelse af kernekraftuheld;

ifølge Rådets beslutning 87/600/Euratom af 14. december 1987 om en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare (9) skal enhver medlemsstat, som beslutter at træffe nødforanstaltninger med henblik på at beskytte befolkningen enten efter måling af usædvanligt store mængder radioaktivitet i miljøet eller efter en ulykke, hvorfra der forekommer eller kan tænkes at forekomme et betydeligt udslip af radioaktive stoffer, informere Kommissionen og de medlemsstater, som er eller kan tænkes at blive berørt, om de trufne eller planlagte beskyttelsesforanstaltninger samt om de trufne eller planlagte foranstaltninger til underretning af befolkningen;

visse medlemsstater har allerede indgået bilaterale aftaler om oplysning, koordinering og gensidig bistand i tilfælde af en atomkraftulykke;

der bør endvidere tilskyndes til, at de berørte befolkningsgrupper i tilfælde af en ulykke i et atomkraftanlæg i en medlemsstat forholder sig således, at de bidrager til at øge effektiviteten af de trufne eller planlagte nødforanstaltninger;

de befolkningsgrupper, der kan tænkes at blive berørt af strålingsfaren, bør derfor forinden løbende informeres om, hvilke sundhedsmæssige foranstaltninger der er planlagt og om, hvorledes de skal forholde sig i tilfælde af strålingsfare; der bør med henblik herpå på fællesskabsniveau fastlægges visse fælles principper og specifikke bestemmelser om oplysning af disse befolkningsgrupper;

der bør også fastsættes fælles principper og specifikke bestemmelser vedrørende oplysninger til den faktisk berørte befolkning i tilfælde af virkelig strålingsfare;

(1) EFT nr. C 158 af 26. 6. 1989, s. 403.
(2) EFT nr. C 337 af 31. 12. 1988, s. 67.
(3) EFT nr. 11 af 20. 2. 1959, s. 221/59.
(4) EFT nr. L 246 af 17. 9. 1980, s. 1.
(5) EFT nr. L 265 af 5. 10. 1984, s. 4.
(6) EFT nr. L 175 af 5. 7. 1985, s. 40.
(7) EFT nr. L 230 af 5. 8. 1982, s. 1.
(8) EFT nr. L 336 af 7. 12. 1988, s. 14.
(9) EFT nr. L 371 af 30. 12. 1987, s. 76.

der skal i de oplysninger, der omdeles, ligeledes tages hensyn til befolkningen i grænseområder;

det bør ydermere tilstræbes at effektivisere de foranstaltninger og de metoder til underretning af befolkningen, der allerede anvendes på nationalt plan i tilfælde af strålingsfare —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

AFSNIT I

Formål og definitioner

Artikel 1

Dette direktiv tilsigter på fællesskabsplan at opstille fælles mål for foranstaltninger og procedurer til oplysning af befolkningen med henblik på at øge den praktiske sundhedsbeskyttelse i tilfælde af strålingsfare.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved »tilfælde af strålingsfare« enhver situation,

1) der opstår som følge af

   a) en ulykke på en medlemsstats område på et anlæg eller i forbindelse med aktiviteter som omhandlet i nr. 2), hvorfra der forekommer eller kan tænkes at forekomme et betydeligt udslip at radioaktive stoffer,

      eller

   b) påvisning på eller uden for en medlemsstats område af usædvanligt store mængder radioaktivitet, som skønnes at kunne skade folkesundheden i den pågældende medlemsstat,

      eller

   c) andre end de i litra a) omhandlede ulykker på et anlæg eller i forbindelse med aktiviteter som omhandlet i nr. 2), hvorfra der forekommer eller kan tænkes at forekomme et betydeligt udslip af radioaktive stoffer,

      eller

   d) andre ulykker, hvorfra der forekommer eller kan tænkes at forekomme et betydeligt udslip af radioaktive stoffer;

2) der kan tilskrives de i nr. 1), litra a) og c), omhandlede anlæg og aktiviteter, som kan være enten

   a) atomreaktorer uanset placering,

   b) alle andre anlæg med en nuklear brændselscyklus,

   c) al radioaktiv affaldsbehandling,

   d) transport og oplagring af nukleart brændsel eller radioaktivt affald,

   e) fremstilling, anvendelse, opbevaring, bortskaffelse og transport af radioaktive isotoper til brug inden for landbrug, industri, medicin eller inden for videnskab og forskning i forbindelse hermed,

      eller

   f) anvendelse af radioaktive isotoper som energikilde i rumfartøjer.

Artikel 3

I dette direktiv forstås ved »betydeligt udslip af radioaktive stoffer« og »usædvanligt store mængder radioaktivitet, som skønnes at kunne skade befolkningen«, sådanne situationer, som kan medføre overskridelse af de dosisgrænser, som er fastsat for enkeltpersoner i befolkningen i direktiverne om fastsættelse af Fællesskabets grundlæggende normer for strålingsbeskyttelse (1).

Artikel 4

I dette direktiv forstås ved nedenstående udtryk følgende:

a) befolkning, som kan tænkes at blive berørt i tilfælde af strålingsfare:

   enhver befolkningsgruppe, for hvilken medlemsstaterne har udarbejdet beredskabsplaner med henblik på tilfælde af strålingsfare;

b) befolkning, som rent faktisk vil blive berørt i tilfælde af strålingsfare:

   enhver befolkningsgruppe, for hvilken der træffes specifikke beskyttelsesforanstaltninger, så snart der indtræder et tilfælde af strålingsfare.

AFSNIT II

Forudgående underretning

Artikel 5

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at den befolkning, som kan tænkes at blive berørt i tilfælde af strålingsfare, holdes underrettet om, hvordan den i givet fald skal forholde sig, samt om eventuelle sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare.

2. Oplysningerne skal mindst omfatte de i bilag I nævnte elementer.

3. Oplysningerne skal meddeles den i stk. 1 nævnte befolkning, uden at den først skal anmode herom.

4. Medlemsstaterne skal ajourføre og udsende oplysningerne med regelmæssige mellemrum, samt hvis der foretages væsentlige ændringer i de deri beskrevne foranstaltninger. Disse oplysninger skal til stadighed være til rådighed for offentligheden.

(1) Jf. særlig artikel 12 i direktiv 80/836/Euratom.

AFSNIT III

Underretning i tilfælde af strålingsfare

Artikel 6

1. Så snart der indtræder et tilfælde af strålingsfare, drager medlemsstaterne omsorg for, at den faktisk berørte befolkning øjeblikkeligt underrettes om ulykkens enkeltheder samt om, hvordan den skal forholde sig og — alt efter tilfældets art — om de sundhedsmæssige nødforanstaltninger.

2. Oplysningerne skal omfatte de punkter i bilag II, som er relevante for tilfældet af strålingsfare.

AFSNIT IV

Underretning af de personer, som i tilfælde af strålingsfare kan tænkes at skulle deltage i redningsaktioner

Artikel 7

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at personer, der ikke hører med til anlæggenes personale, og/eller som ikke deltager i de i artikel 2, nr. 2), anførte aktiviteter, men som i tilfælde af strålingsfare kan tænkes at skulle deltage i redningsaktioner, modtager en fyldestgørende og regelmæssigt ajourført underretning om sundhedsfarerne i forbindelse med deres aktion og om, hvilke foranstaltninger der skal træffes i et sådant tilfælde; ved denne underretning tages der hensyn til de forskellige tilfælde af strålingsfare, der kan tænkes at indtræffe.

2. Ovennævnte oplysninger suppleres, når der indtræder et tilfælde af strålingsfare, med relevante oplysninger, under hensyn til omstændighederne ved det særlige tilfælde.

AFSNIT V

Gennemførelsesprocedurer

Artikel 8

De oplysninger, der er omhandlet i artikel 5, 6 og 7, omfatter ligeledes underretning om, hvilke myndigheder der er ansvarlige for gennemførelse af de foranstaltninger, der er omhandelt i disse artikler.

Artikel 9

De fremgangsmåder for videregivelse af oplysninger, der er omhandlet i artikel 5, 6 og 7, samt for, hvem oplysningerne skal rettes til (fysiske og juridiske personer), fastlægges i hver enkelt medlemsstat.

Artikel 10

1. De oplysninger, som er omhandelt i artikel 5, meddeles Kommissionen, hvis den anmoder herom, idet medlemsstaterne ligeledes har mulighed for at meddele andre stater disse oplysninger.

2. De oplysninger, som en medlemsstat udsender i henhold til artikel 6, meddeles Kommissionen samt de medlemsstater, som er eller kan tænkes at blive berørt heraf.

3. Hvad angår de i artikel 7 omhandlede oplysninger, meddeles de oplysninger, der er relevante i tilfælde af strålingsfare, snarest muligt, hvis der er mulighed herfor, Kommissionen, dersom denne anmoder herom.

AFSNIT VI

Afsluttende bestemmelser

Artikel 11

Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at anvende eller vedtage foranstaltninger, der sikrer yderligere information ud over den, der følger af bestemmelserne i dette direktiv.

Artikel 12

Medlemstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv senest fireogtyve måneder efter dets vedtagelse. De underretter straks Kommissionen herom, samt om eventuelle senere ændringer af disse foranstaltninger.

Artikel 13

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. november 1989.

På Rådets vegne

R. DUMAS

Formand

BILAG I

Forudgående underretning som omhandlet i artikel 5

1. Elementære oplysninger om radioaktivitet og dennes indvirkning på mennesket og miljøet.
2. De forskellige tilfælde af strålingsfare, der er taget i betragtning, samt disses følger for befolkningen og miljøet.
3. Påtænkte nødforanstaltninger med henblik på alarmering, beskyttelse og undsætning af befolkningen i tilfælde af strålingsfare.
4. Fyldestgørende oplysninger om, hvorledes befolkningen bør forholde sig i tilfælde af strålingsfare.

BILAG II

Underretning i tilfælde af strålingsfare som omhandlet i artikel 6

1. Under hensyn til de i medlemsstaterne på forhånd udarbejdede beredskabsplaner skal den i tilfælde af strålingsfare faktisk berørte befolkning hurtigt og gentagne gange modtage:
   a) underretning om den indtrufne nødsituation og i videst muligt omfang om de nærmere omstændigheder i forbindelse dermed (såsom årsag, omfang og den måde, hvorpå den forventes at udvikle sig);
   b) instrukser om, hvordan man kan beskytte sig, idet sådanne instrukser alt efter den givne situation kan
      — vedrøre følgende: begrænsning af forbruget af visse levnedsmidler, der kan være kontaminerede, enkle regler for hygiejne og dekontaminering, udgangsforbud, uddeling og anvendelse af beskyttende stoffer, foranstaltninger med henblik på evakuering
      — suppleres, om nødvendigt, med særlige instrukser for bestemte befolkningsgrupper;
   c) opfordringer til samarbejde inden for rammerne af instrukser eller anmodninger fra de kompetente myndigheder.
2. Indtræffer nødsituationen efter en forudgående alarmeringsfase, skal den befolkning, der kan tænkes at blive berørt i tilfælde af strålingsfare, allerede i denne fase underrettes og gives instrukser, der kan omfatte
   — opfordring til at lytte til radio og fjernsyn
   — forhåndsordrer til institutioner med særligt ansvar over for befolkningen
   — henstillinger til særligt berørte erhvervsgrene.
3. Ud over de nævnte oplysninger og instrukser gives der i den udstrækning, der er tid til rådighed, elementære oplysninger om radioaktivitet og dennes indvirkning på mennesket og miljøet.